

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,
1838

GHLBARITIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 68

14 Septembrie 1941

Anul 104

DREPTATE vrem

de V. Branisce

In zilele trecute, crainicul unui post de radio dintr-o țară mai mult decât învecinată, comemorând anumite anexări teritoriale, petrecute acum un an, afirma cu tărie credința că puterea mistică a unei coroane milenare nu va întârzia să desăvârșească aspirații rămase nerealizate.

Să stăm strâmb și să judecăm drept!

Această interpretare a evenimentelor este cât se poate de abilă și îndemnatică. Când nu mai găsești nici un argument valabil, să-ți susții pretențiunile, când tu însuși te cutremuri de nedreptatea pe care ai deslănțuit-o, poți totuși în cărca unor puteri oculte, pe care le proclamă diriguitorii ale destinului.

Așa vrea puterea mistică a coroanei milenare și pace bună!

Numai că, și așa, a dănuit prea mult acea coroană și a prelungit în plin veac modern așezări și instituții medievale.

Numai că, o reactualizare a acelei coroane ar fi în totală contradicție cu principiile pe care vrea să se reclădească astăzi Europa.

Dacă acum un secol națiunile oprimăte de „binefacerele” coroanei milenare s'au ridicat ca un singur om, în lupta lor pentru libertate, dacă acum un secol un S. Bărnăuțiu a găsit o desăvârșită formulare a drepturilor ginților, astăzi poporul român poate să apară cu seninătate în fața oricărui tribunal și să-și ceară dreptatea.

Noi nu nutrim ambiții imperialiste. Nu ne lăcomim la bunul altuia. Nu suntem beneficiarii nimănui. Am plătit întotdeauna tribut de sânge pentru ca să ne putem apăra ce-i al nostru. Am avut de înfruntat cele mai multe piedeci, până am putut să fim cu toții una, și în ziua cea mare a praznicului unirii eram în situația împăratului din poveste, care râdea cu un ochiu și plângea cu celălalt, căci plângeam pe frații rămași înafara hotarelor. Noi nu nutrim alt ideal decât să se facă dreptate.

Dreptate vrem.

Dreptate, pentru neamul nostru o-bidit, care a suferit greu încercat drumul spinos al Golgotei.

Dreptate, pentru acest popor, care a stat pavăză contra cutropirilor străine și apărându-și moșia a sângerat întotdeauna și pentru interesele altora.

Dreptate, pentru biata țară, pârjolită și prefăcută în cenușă la fiecare răscruce de veac.

— Incredători în misiunea, pe care am împlinit-o cu demnitate în decursul timpurilor, așteptăm senini dreptatea și ar fi bine să nu fim siliiți să ne-o facem singuri.

PENTRU TRANSILVANIA

de I. Bozdog

Ultimele două săptămâni au re-nouit în amintirea noastră toate scările umilirilor pe care am fost îmbrânciți anul trecut.

Aceste zile, care le-am re-trăit cu tot amarul lor, nu era nevoie să ne mai fie accentuate prin reproducerea și difuzarea plăcilor prinse la fața locului. Sunt destul de adânc înșănțuite în inimile noastre, iar ecoul chiotelor de bucurie neașteptată mai stăruie și azi în urechile noastre.

Era destul de grea piatra funerară sub care a fost ghemuit o jumătate din trupul celui mai vajnic, celui mai conștient voinic pe care l-au născut vreodată aceste plaiuri.

Cine își poate imagina măcar o clipă, că poate fi întunecată în inima noastră vatra, dela care s'a ridicat Bogdan Vodă descălecătorul Moldovei acum din nou și definitiv eliberate, se înșală amarnic.

Numai cine nu ne crede capabili de a fi stat ingenuchiați permanent timp de un an lângă crucile sub umbra cărora își dorm somnul de veci S. Bărnăuțiu, V. Lucaciu și Oct. Goga, în tot acest timp mângâind cu gândul țărâna lor neliniștită, numai acela poate să-și sugereze o convingere despre nepăsarea colectivă a neamului nostru, care s'ar mai putea repeta și care presupunere o respingem cu indignarea celui maltratat atâtea sute de ani, fără ca el să le fi măsurat odată măcar cu măsura dreptății.

Astăzi, când filele calendarului se desprind și aștern un an peste sgomotul surd al bulgărilor sub care au fost ascunse miile de trupuri pângărite drept preț al ospățului de bucurie, când pe-

tele de sânge încă nu sunt șterse de pe usciorii bisericilor și de pe fața lutoasă a căsilor, inimile noastre cernite se prostern cu evlavie și ne plângem morții — martiri.

Raze luminoase s'au ivit însă din spre răsărit și miazănoapte și arată spre apus.

Pe plaiurile bătrânei Moldove și ale Bucovinei clopotele cheamă norodul la rugă și la luptă.

Mulți din cei isgoniți ai Transilvaniei și-au oferit cu bucurie îngerească vieța și au pus-o cheazăie pentru deslegarea limbei tuturor clopotelor, care mai stau încă mute pe plaiurile lor strămoșești.

Cei plecați de pe Jiu și Ialomița s'au înfrățit cu cei dela Ceremuș și isvoarele Tisei, cu Crișenii și Someșenii viforoși și au trecut Prutul, Nistrul și Bugul. Au mușcat cu sete din dușmanul secular dela răsărit, și-au vărsat sângele având imagina sfântă a țării întregite drept scut, sub vraja căreia s'au coborât liniștiți în mormânt.

Gândul lor s'a împlinit în parte. Răsărind însă alte sute de mii, care își cer dreptul la onoare și nemurire pentru împlinirea dorinței fierbinte și unanime a țării, atât de norocos formulată de tânărul nostru Suveran ca temelie de domnie nouă: *Să ne ajute Dumnezeu să împlinim toate năzuințele românești.*

Trupul strâns în obezi se ofilește, dar cel rămas liber se vânzolește și svârcolirile lui și ale țării întregi vor turna apă vie în trupul tău ferecat Transilvanie.

ROMÂNIA întregită

de Dr. D. Chirculescu

MOTTO: „Istoria veche și mai ales cea recentă dovedește că statele trebuie să urmărească a realiza maximul unității lor etnice și spirituale pentru a face să coincidă până la un anumit punct cele trei elemente: rasa, națiunea și statul Statele, care se încarcă cu prea multe elemente de alte limbi, au o vieță agitată”.

(Discursul Ducelui din Iunie 1941)

O propagandă interesată stăruie îndeeosebi în ultimul timp pentru a lăsa să se creadă că noi am avea revendicări teritoriale în adâncurile pământurilor rusești. Poate că această stăruință țintește să stărnească în noi lacome poftă de ultimă clipă, o diversiune, oarecum, dela dârzele noastre idealuri de totdeauna. Ca să uităm de alți frați ingenuchiați sub stăpânire străină. Pentru a se slăbi puterea argumentelor noastre etnice. Poate chiar, ca să ajungem să ne creem noi înșine, din orbire, greutăți de viitor.

S'a vorbit și s'a scris mult în ultima vreme de Românii de dincolo de Nistru, pentru care, desigur, dorim noi înșine o soluție echitabilă, rațională. La început s'a vorbit de drepturile noastre până la Bug. Mai recent, s'a amintit semnificativ, în presa străină, de așezările românești până la Nipru. Ni se va vorbi, poate, mâne, de așezări românești pe Volga, prin Urali, și poate, cine știe, chiar prin Altai.

Dar drumurile acestea îndepărtate n'au fost niciodată bătute de Români; să le revendice, de vor, cei ce au mai trecut pe ele și sunt în măsură să sufere de nostalgia lor.

Noi ne vărsăm astăzi sângele pentru a ne întregi etnicește pe pământul nostru, pe „vechiul nost' pământ”. Nu aiurea. Idealul nostru, de când există o Țară a Românilor, este pe deplin lămurit. Pentru acela luptăm.

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Cântec de amurg

Cântarea asta tristă
Ce picură 'n amurg,
Sfietnic, însoțită
De sunet de ghitară,
Se pierde 'n larg de lume
Ca apele ce curg,
Ca freacă de frunze
În liniștea de seară.

Și mulți vor asculta-o
În treacă neștiind
Că fiecare notă
Ce tremură-a fost prețul
Amar, al unei clipe
De sbucium, — că sfârșind
Și-a strâns la piept ghitara
Și plâns-a cântărețul.

Ecat. Pitiș

Din carnetul unui pribeag Spre Canada. — Formalitățile debarcării

de Anania Boldor

După o călătorie de 12 zile, plutind între înfinitul cerului și al apei, ne apropiem de Canada. Îndepărtatul orizont, în ceața fumurie se conturează din mare depărtare, din ce în ce mai bine simțit pentru privirea dornică după uscat, munții Canadieni. Lumea cuprinsă de mare bucurie se îngrămădește pe coverța vaporului și mai ales cei care au suferit de „răul de mare”, în cursul călătoriei, isbucnesc într-o zburdălnicie copilărească. Ne apropiem tot mai mult de America și țărării continentului se deslușesc tot mai lămurit în ceața plumburie a unei zile posomorite de început de iarnă. Marinarii sunt într-o vie frământare, găsesc

macaralele și pregătesc totul pentru descărcatul vaporului.

Sosiți în seara zilei de 11 Decembrie la Victoria, vaporul oprește în rada portului, unde autoritățile canadiene vin să îndeplinească formalitățile de debarcare, după care vaporul intră în port și începe descărcatul mărfii și al pasagerilor chinezi și japonezi cu destinația Canada. Toată noaptea au huriit macaralele vaporului, făcând descărcarea într'un sgomot asurzitor. A doua zi pe la amiază am plecat spre Seattle, — un port mai mic al Statelor-Unite Americane, la oceanul Pacific, — unde am ajuns în aceeași zi seara. Noaptea am petrecut-o pe vapor iar a doua zi a

INSTANTANE

Listă cu bucluc

Acum vreo lună de zile mă aflam într-o stațiune climaterică. Era o zi de vară caldă și plăcută. Am luat masa într-o grădină. Vis-à-vis de mine, la masa vecină se așezase un *donn* voalinos. După ce examină un sfert de oră lista de bucate, își comandă o supă. O sorbi cât ai clipi din ochi. Luă apoi o porțiune de varză nouă. Pe urmă alta. Nimic de zis: varza e poftitoare. După cele două porțiuni de varză, vecinul meu apucă iar în mână lista de bucate și oarecum nemulțumit începe să studieze poziție de poziție, nu numai de sus în jos, ci și de jos în sus. Într'un târziu se hotără în fine și puse lista pe masă.

„Chelner, un papricaș!”

Veni și papricașul și'n câteva minute n'a mai fost pe farfurie nici urmă de el. Când l-am văzut cercetând din nou menu-ul m'am îngrozit.

De data asta se hotără mai repede pentru un pilaf cu măruntae de pu. I s'a adus. Îl dete gata și pe acesta, ceru o buclucă de brânză și fructe. Încă o regală peste cele două care le băuse și apoi punctul cel amar din menu: socoteala. Dar a înghițit-o și pe aceasta făcând o mică strămbătură.

Din partea mea poate că a fost urât să număr omului buclucurile, dar vă mărturisesc că am făcut-o cu un sentiment de groază; îl vedeam gras și stacojiu la față și mai era și căldura chinuitoare din ceasurile amezii.

A ieșit din restaurant și porni spre parc. Într'acolo mergeam, întâmplător, și eu. Pe drum începui să mă gândesc, de nu cumva se auce să vadă expoziția de pictură din pavilionul parcului și prinsei a-mi face r. pro-uri — îi ceream în gând iertare — c'am putut să mă îndoiesc de sentimentele lui, care nu țin numai și numai de domeniul alimentației. Și-a ales un loc pe-o bancă, sub strășina unui castan și privea peisajul din față cu satsifacția omului sătul. Apoi închise ochii.

Când m'am întors din pavilion, cu stomacul ușor, dar cu sufletul plin de frumusețile artei, văzui în jurul băncii mulțime de lume adunată. Fostul meu vecin de masă gestu-ula în mijlocul ei, dând semne de mare desnădejde. I se furase portofelul.

Ecat, Pitiș

ROMÂNE!

Subscrie la

Imprumutul Reîntregirii ROMÂNIEI

în hotarele ei etnice și istorice

Pentru vecinicia neamului

de Gh. Fl. Prejmereanu
paroh

Făcându-se apel la forțele înăscute ale sufletului nostru, și în deosebi, la forțele credinței, care ni se cerea salvată din ghiarele acelora, care voiau să ne-o slutească și astfel să ne înghită ca neam, ne-am putut reface o parte a hotarelor, gonind departe pe dușman.

Dar, dacă, datorită trezirii unanime a conștiinței naționale, am putut triumfa peste toate neajunsurile, am reușit să mobilizăm întreaga noastră putere de viață, și astfel am recucerit dreptul la o bună parte a teritoriului etnic, — o principală preocupare trebuie să ne rămână în ceasul de acum, gândul de a asigura durabilitatea acestei biruințe.

Dacă printr'un apel la vechile virtuți ale sufletului nostru creștinesc a fost cu putință să dinamizăm toate energiile noastre de ordin spiritual și tehnic, așa, că ostașii noștri au făcut minuni de vitejie, care au stors admirația lumii întregi, apoi, acum trebuie să ne dăm toată silința să valorificăm această izbândă.

Să facem apel, în locul prim la forțele credinței noastre religioase, fără a ține seama de actele de ură și răzbinare venite dela inamic, care ne-a exasperat cu umilirile și josnicile sale.

Fără această coborire a puterii credinței în conștiința neamului, și în toate compartimentele vieții publice și de stat este cu neputință o înnoire, spune I. P. S. S. Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, în cuvântul rostit la înscăunarea noului episcop al Caransebeșului.

Și această înnoire e absolut necesară, dacă e să începem o altă viață, cu fapte, nu cu vorbe, înlăturând atâtea rele care ne-au năpădit după războiu.

„Ne trebuie o refacere sufletească profundă, o întoarcere la ceea ce a format taina existenței noastre etnice, la credința care a susținut viața sufletească a nației noastre în vremuri, când nimic nu-i stătea în ajutor, și totul îi era împotriva”. „Sunt folositoare și programele tehnice, de îndrumare a producției, de reparație mai dreaptă a bunurilor, de înzestrare a armatei, dar factorul de temelie, de care depinde succesul și în aceste domenii și de care depinde viitorul nostru, este înnoirea forțelor morale ale națiunii. Dacă nu se va da toată grija acestei probleme centrale a existenței neamului nostru, ori ce altă silință este zadarnică. Chiar biruințele de pe fronturi, câștigate prin vitejie și jertfe nu le vom putea valorifica, spre mărirea și întărirea durabilă a neamului, de nu vom fi în stare să înnoim și vindecăm statornic sufletul neamului prin forțele superioare ale creștinismului profund și sincer. Orice abatere dela această problemă capitală este o diversiune, care mai curând, sau mai târziu, se răzbună amar”.

Aceste cuvinte au fost spuse, ca

punct de program în activitatea viitoare a noului episcop de Caransebeș, dar tot așa de bine se potrivește și puteau deci fi spuse ori cărui factor de conducere al neamului. Acest neam, numai printr'o continuitate de credință, în care virtuțile de căpetenie au fost: iubirea de D-zeu și neam, și-a putut păstra ființa veacuri de-a-rândul.

În senzul păstrării caracterului său, cu dublu colorit: adânc religios, și național, care se exprimă așa de substanțial în acea minunată imbinare de cuvinte „Lege românească”, s'a angajat vechiul organ de publicitate: „Gazeta Transilvaniei”, în noua sa formă, atrăgând lângă sine, câteva persoane, cu bună reputație, și din rândul slujitorilor altarului.

Astfel și sub acest raport, ca și în toate direcțiile indicate de problemele, ce se cer studiate în domeniul vieții publice e un adevărat deliciu, să guști, cele ce se trimit în lumea cetitorilor, de-acolo din metropola Brașovului. Brașovul și-a înscris prin aceasta un nou titlu de drept ca centru de cultură, de unde trebuie să pomească raze de lumină în ale culturii și nu mai puțin în ale credinței.

Nouă preoților cuvântul de lumină, ce ni se imbie, Duminecă de Duminecă, din peana unor preoți distinși, în cadrele învățăturilor Evangheliei, precum și a D-lui Suci Sibianu, medic, acest îndrăgostit al cuvântului lui D-zeu, ne este bine venit.

Azi, când, cu toată osteneala și simțul de jertfă al slujitorilor altarelor, nu se poate realiza prea mult în domeniul vieții pastorale și când se susține, că bisericile nu prea sunt cercetate, deși întâmplările vieții confirmă spusele bisericii, trebuie să meargă biserica la om acasă, dacă el nu merge la ea, deaceia aceste cuvinte de învățătură, ne vor face — credem — un bun serviciu nouă preoților, deprinzând credincioșii cu lectura sfântă.

Și cât de mult nu se simte lipsa acestui cuvânt?!

Pare că, și acum, mai stăruie greșala, că Biblia nu trebuie dată în mâna laicului, mai bine zis a omului din popor. Greșită părere, de care lucru ne-a convins mișcarea cu mult efect a „Oastei Domnului”. Cât de mult ne-ar bucura, dacă pe lângă acele predici, s'ar strecura în ziar și alte probleme, care ne preocupă în mare măsură, în primul rând pe noi preoții, și dela a căror dreaptă rezolvare atâră în mare măsură o îndreptare a stărilor noastre sociale. Astfel ar fi: plaga concubinajului, secetele, apoi multele viții sociale, ca: alcoolismul, luxul, și altele, care ne macină vloga neamului și dealcum destul de încercat și slăbit.

În tot cazul prin angajarea acestui ziar și în latura religioasă s'a făcut un început de mare importanță.

Urările ce i le facem pentru îndelunga viețuire și de înfloritor progres constituie un fapt cât se poate de just.

Dr. M. Suci-Sibianu

PREDICI ÎN PUSTIU

Durata medie a vieții

După o statistică olandeză publicată în revista „Le Musée social”, durata medie a vieții este următoarea la bărbați și la femei: Olanda 65 ani la bărbați și 66 ani la femei, Noua Zeelandă 65 și 68, Australia 63 și 67, Suedia 63 și 65, Danemarca 62 și 64, Germania 60 și 63, Elveția 59 și 63, America 59 și 63, Anglia tot așa, Franța 54 și 59, Italia 53 și 56, Japonia 44 și 47.

România nu figurează în această statistică, dar totuși putem trage câteva concluzii interesante. Media de viață în evul mediu nu depășea cifra de 55 ani, deci cu aplicarea în cercuri tot mai largi a regulilor de igienă se mărește încet, încet durata medie a vieții. Dar de ce în toate statisticile femeile au o durată medie mai mare decât bărbații?

Doar bărbatul este lăsat de natură să fie mai puternic și mai rezistent, el ar trebui să aibă o durată mai lungă de viață. El luptă mai greu cu viața. Da e adevărat, dar lupta o aștește și nu este motiv de scurtare propriu zis. Războaiele? Da, desigur că în ele cad în marea majoritate numai bărbați și încă cei mai bine conformați fii ai țării. Dar statistica e făcută în 1939 și asupra unor țări, care nici n'au avut războaie de câțiva zeci de ani încoace.

Este evident deci, că o altă cauză scade durata medie a vieții la bărbat și aceasta este după părerea mea: *tutunul și băutura printr' corp, răutatea mai mare pentru suflet.*

Bărbații beau și fumează, duc în deoște o viață mai neregulată și mai neigienică. Contribue în mare măsură la slăbirea rezistenței bărbătești și imbrăcămintea la bărbat, cu gâtul iarna vara acoperit de guler — așa că oțelirea sănătății prin gâtul și capul gol — este prea adesea pierdută pentru bărbat — deși este una din cele mai simple metode de oțelire. Și am impresia, că parca femeia tot știe să uite, și să ierte mai curând decât bărbatul, constituind și asta un mare leac sufletesc și prin asta un mijloc de întreținere a vieții senine și mai lungi. Mai este un motiv. Bărbatul având o respirație abdominală și nu toraco-costală cum are femeia, are mai multă nevoie de mișcare în aer liber. El trebuie mereu să fie activ, vioi și mișcător, dacă vrea să trăiască o viață lungă, pentru că așa-i cere fiziologia organismului său. Mai ales un lucru să nu uite, cei ce vreau să-și păstreze sănătatea. Nu mai există concedii, dar variația muncii, alternarea între munca intelectuală și munca fizică în liber înlocuiește minunat concediul după care ne dorim atâtea toți orașenii. Dar nu odată pe lună și numai când e vreme bună, ci în fiecare zi și pe orice vreme.

Dr. M. Suci-Sibianu

venit comisia americană care ne-a supus unei amănunțite și riguroase vizite și anchete, privitoare la starea sănătății, a scopului și mijloacelor de călătorie în U. S. A.

După îndeplinirea formalităților de debarcare am trecut în căminul emigranților, un așezământ foarte practic și util, susținut de marile companii de vapoare, unde cei debarcați găsesc adăpost și găzduire gratuită pe 2—3 zile sau chiar o săptămână, până își găsesc un rost, o ocupație în această țară cu atâtea resurse de traiu.

Traversând Statele-Unite Americane. — Chicago, New-Philadelphia, Dower

Încă a doua zi, după sosirea la Seattle, am luat trenul pe linia Nord Americană, (Nord pacific Line), care străbate U. S. A. dela țărmul Pacificului până la oceanul Atlantic, îndreptându-ne spre Philadelphia, ținta primă a călătoriei noastre.

Statele, din partea de Vest ale Uniunii Americane, sunt încă prea puțin populate față de extensiunea enormă a terenurilor de cultură neocupate; milioane de „aker” își așteaptă stăpânii și agenți iscusiți întâmpină încă în tren pe emigranții proaspăt sosiți, îndemnându-i să se stabilească în aceste părți, unde în baza unei cereri, cu declarația recerută și cu o minimă cheltuială a formalităților de punere în posesie, în sumă de 62 dolari, poți ajunge stăpânul unei moșii de 320 „aker” (un aker 1200 st²).

Trei ani ești obligat să locuiești în moșia primită, să-ți construiești o căscioară de lemn și an de an să cultivi câte o parte oarecare de teren. În cursul anului poți lipsi câte cinci luni pentru a-ți câștiga parale în diferitele întreprinderi industriale. După trei ani, poți, eventual vinde moșia.

Trecând prin statele Washington și Montana, după ce treci munții Stăncoși și începând din statele Norddaca

și Suddacota fermele devin tot mai dese și mai bine îngrijite, iar începând din Minesota, Nebraska și de aici în colo apar tot mai dese fermele bine aranjate, ce se înșirue una după alta de-a-lungul liniei ferate.

În a patra zi de călătorie am ajuns la Chicago, al doilea oraș mare după New-York, cu trei milioane locuitori, mare centru industrial, cu comerț extins, în deosebi renumit în fabricate de conserve cărnățarie, lemnărie și vagoane.

Numărul imens al fabricelor cu nenumăratele hornuri întunecă tot orizontul cu fumul enorm ce revarsă din miile de coșuri.

Totul, aici; edificii, pomi, iarba, până și micile vrăbii ce se rătăcesc stingher în acest babilon modern, sunt învăluite în haina cernită a fumului.

Trecem prin mari orașe industriale, cu nenumărate fabrici de oțel prin Massilon, Nord-Philadelphia, Dower și ne

stabilim pe câteva zile în Philadelphia unul din cele mai mari orașe americane. Stranie impresie face asupra noastră furnicarul marilor orașe americane, cu mulțimea fabricilor, ce varsă continuu miile de tone de fier, cu numărul nesfârșit al coșurilor uriașe ce aruncă cantitatea de fum, care îmbracă totul: case, oameni, lucruri și animale într'o păclă plumburie și înăbușitoare de funingine. Circulația enormă de tramvae, care urmează fără întrerupere unul după altul, numărul fără seamă al autocamioanelor, mașinilor și altor vehicule mecanice, șueratul sirenelor dela fabrici, toate produc un sgomot și-o enervare, care pe omul calm al ținuturilor liniștite românești îl obosesc în grabă.

Citiți cel mai vechiu ziar
Gazeta Transilvaniei

Ziua Domnului

Înălțarea Sfintei Cruci

„Crucii Tale ne închinăm
Stăpâne...“
(cântarea praznicului)

Zi de adâncă cucernicie: aflarea și înălțarea sfintei Cruci de Sf. Constantin și Elena și câștigarea Ei din mâinile păgânilor, de Heracliu împăratul.

Azi îngerii se veselesc și oamenii prăznesc, bucurie în cer și pe pământ. Crucea a răsturnat pe idoli și s'a încrustat adânc pe zidurile catacombelor și al caselor, în biserici și la răspântii de ogoare.

În această zi să înfigem adânc în sufletul nostru îndeplinirea a tot ceea ce Domnul a statornicit pentru noi, prin Sfânta Cruce. Neatinsă să fie vâpaia inimii în îmbrățișarea Crucii mântuirii noastre și a neamului.

Graiul Crucii e sfânt. Prin Ea se risipește împărăția vrăjmașului, innăbușind fărâdelele și înălțând binele.

Taina Crucii de pe Golgota apare tot mai măreață și cucernică. Înălțarea Ei tot mai mult deasupra lumii întregi, aduce dărâmarea urgiei păgâne, prefăcând pământul în cer, slobozind popoarele din rătăcire la adevăr. Aceasta-i arătarea tainei celei din veci tocmită și așteptată de neamuri.

Să iei Crucea lui Isus, să duci lupta cu puterea răului, iată împlinirea voinței divine, căci nu ni s'a dat darul numai a crede în El, ci să și suferim pentru Hristos. Să nu ni se potrivească și nouă cuvintele prorocului ca acest neam cu numele mă cinstește, dar cu inima departe este de mine.

Cetitorule, cercetează-te. Pentru tine sue Hristos Golgota. Prin Crucea, pe care o duce Domnul pe umeri, e darul prin care ne vine iertare și izbăvire. Sufletul tău este mântuit prin Crucea lui Hristos, sau este pierdut prin căderea ta?

Să însemnăm chipul nostru cu acest semn întăritor, fiind vii în cugețele noastre pe Invățătorul cel răstignit care ne-a învățat cunoașterea împărăției lui Dumnezeu și dobândirea ei.

Și cum atunci Sf. Constantin și Elena, prin încredințarea cucernică a adevăratului Dumnezeu, a biruit prin semnul Crucii pe Maxențiu păgânul, ce stăpâna la apus, așa azi cheia de boltă a creștinismului prin sacrificiul deus pe Cruce și adevăr, sdrobește și năruie urgia păgână din răsărit.

Creștinismul e răstignire, iar Crucea răstignirii e mântuirea noastră. Aceasta-i învierea spirituală și națională a neamului.

Ingenunchiați la piciorul Crucii stropit cu sânge, să deschidem sufletul nostru către Domnul și cu dragostea focului ce nu se stinge să strigăm: „Doamne, Tu ai murit și ai înviat pentru a întemeia între noi împărăția iubirii și a păcii. Inima ne-am stășiat și mâinile noastre au tras brazdă pentru a semăna picăturile de sânge scurse de-a-lungul cinstitei Tale Cruci, întru izbăvirea neamului. Ele vor rodi și ființa noastră se va înnoi; așa Doamne să fim întăriți cu puterea Ta și vrednici locuitori ai împărăției Tale să ne facem“.

Preot **Nic. Bârsan**

Români, nu uitați

În ziua de 14 Septembrie se împlineste un an dela omorirea mișească a protopopului **Aurel Munteanu** din Huedin.

A căzut pe frontul luptei pentru reîntregirea neamului. Numele lui, scris în șirul mucenicilor neamului să-l cuprindem în rugăciunile noastre, iar pilda lui să rodească în fiecare inimă românească: aceeași dârza și neînduplecată hotărâre de a învinge sau a muri.

Omul și natura

Aerul

Medicul nostru

de **Dr. Valeriu Sînghe**

Ce nu face omul pentru puțin aer curat? Muncește un an întreg, își adună ceva economii pentru ca vara să poată merge la munte, sau la mare, la aer curat.

Cine nu-și amintește de durerile de cap, de leșin, când a stat mai mult timp într'un restaurant, sau într'o sală de spectacole cu lume multă, într'un aer închis, confinat și ușurarea pe care a simțit-o îndată ce a ieșit la aer?

Ceea ce am spus în articolul precedent despre apă, este valabil și pentru aer: lipsa de aer însemnează moarte. Un om lipsit de aer moare prin asfixie.

Aerul joacă un rol capital în respirație și primenirea sângelui. În inspirație (când tragem aerul în plămâni) aerul pătrunde în plămâni și sângele în intimitatea țesuturilor pulmonare își ia oxigenul conținut în aer și-l răspândește în întreg organismul, pentru a-l întrebuința celulele ca izvor de energie.

În expirație (când dăm afară aerul din plămâni) iese aerul care conține acidul carbonic (otrăvă rezultată din arderile din organism).

Aerul poate fi curat, pur, sau stricat „viciat“.

Aerul este pur când nu conține altceva decât elementele sale componente: oxigen, azot, etc.

Aerul este viciat când conține gaze streine, cum este amoniacul, provenit din descompunerea (putrezirea) produselor animale, hidrogenul sulfurat care se formează în apropierea apelor stătătoare etc.

În aerul viciat se găsește de multeori foarte mult praf în care se găsesc mulți microbi, printre care cităm pe cel al tuberculozei provenit din scuipatul bolnavilor tuberculoși.

Aerul cu mult praf în care lucrează anumiți meseriași (cioplitorii de piatră, la fabrica de ciment, la carierele de piatră) irită bronhiile, cauzând cu timpul bronșite cronice și chiar tuberculoză.

Aceleași boale le poate determina aerul cu emanații chimice.

Aerul poate fi uscat, sau poate fi umed, după starea de umiditate a atmosferei.

Aerul poate avea presiunea atmosferică normală, presiunea poate fi mărită și atunci zicem că aerul este comprimat, sau poate fi scăzută și atunci zicem că aerul este rarefiat.

Cu cât ne urcăm mai mult cu atât aerul se rarefiază. Până la 2000 m. înălțime, organismul se simte bine, la înălțimi de câteva mii de metri organismul omului începe să se resimtă, omul începe a avea amețelă, dureri de cap, stare de somnolență, respirație

greă, palpitații (bătae de inimă), vărsături, scurgere de sânge din nas, slăbiciune generală, culoare albastră a feței. La înălțimi mari de tot omul moare din lipsă de aer.

Cum am spus, până la 2000 m. aerul face bine organismului omenesc, stimulând toate funcțiunile lui, respirația, pofta de mâncare, sângele se regenerează etc. De aceea convalescenții, după boale debilitante, după operații vor merge la munte, deasemenea anemicii (săraci de sânge) rahiticii (cei cu oasele slabe), iar bolnavii cu anumite forme de tuberculoză pulmonară vor profita foarte mult de cura de aer la munte.

Este cunoscută importanța aerului în tratamentul tuberculozei pulmonare, pentru a cărei vindecare trimitem pe bolnavi în localități de munte sau la câmpie cu aer uscat, pur, calm, la adăpost de vânt și de umezeală.

Într'o cameră în care locuiesc mai multe persoane, aerul după câțiva timp se strică, se viciază, zicem că acel aer este confinat, este stricat.

Oxigenul din acel aer a scăzut, fiind consumat de cei care locuiesc și se încărcă în schimb de mult acid carbonic (care este un toxic, o otrăvă), provenit din respirație și dela aparatele de luminat și de încălzit (din sobe). Din cele de mai sus deducem necesitatea unei aerisiri, unei primeniri a aerului cel puțin de două ori pe zi din camerele pe care le locuim. Această aerisire se poate face în mod natural, lăsând geamurile și ușile deschise cel puțin 1/2 oră de 2-3 ori pe zi. Vom avea însă grije ca geamurile să nu fie deschise spre latrinele din curte, sau spre vreo baltă din apropiere, care emană gaze rău mirositoare și nesănătoase.

Ventilația, sau aerisirea se mai poate face și în mod artificial prin ventilaatoare electro-mecanice, care pot asigura o aerisire permanentă.

La construirea caselor, de locuit sau a localurilor publice vom avea grije ca aceste încăperi să fie așa de mari încât să fie asigurat pentru fiecare locuitor cel puțin 10 metri cubi aer.

Nu avem suficiente cuvinte de dojană pentru cei care merg vara în stațiuni de munte pentru aer curat și care în loc să profite de acest aer își petrec tot timpul în cafenea, în cofetării, restaurante, sau acasă la jocuri de cărți într'un aer cu mult mai viciat decât aerul pe care-l aveau acasă.

De încheiere mai amintim că aerul comprimat servește la vindecarea anumitor boale, cum este bronșita cronică, emfizemul, astmul, tusea convulsivă (măgărească) etc. În cazurile acestea aerul se administrează prin anumite aparate speciale.

Cronica agricolă

„Ceea ce sameni, aceea vei culege“

Cu începerea semănturilor de toamnă, agricultorul începe un nou an agricol.

Pentru plugarul român deschiderea campaniei agricole de toamnă, înseamnă concentrarea tuturor puterilor lui, pentru cultivarea pământului, astfel încât să nu se simtă lipsa celor plecați pentru întregirea țării, iar producțiunea agricolă să nu sufere.

Noi știm că plugarii noștri sunt conștienți de timpurile pe care le trăim și vor lucra din toate puterile pentru a înlocui lipsa celor plecați și pentru mărirea producțiunii agricole.

Sporirea producțiunii agricole este posibilă, dacă se ține seama de toți factorii care iau parte la acest proces, și mai ales, dacă la timpul potrivit se execută lucrările, după cum cere practica rațională.

Acum este timpul să pregătim sămânța grâului, orzului, și secarei de toamnă. Plugarul luminat știe că nu ori ce bob este bun de sămânță.

Numai bobul plin, sănătos, neîncolțit poate da o plantă viguroasă care să reziste gerului, schimbărilor de temperatură și bolilor care atacă culturile, ca rugina, mătura, tăciunele și altele.

Alegerea acestor boabe este o operație care asigură un spor de producțiune de 200-300 kgr. la jugăr. O mare economie avem și prin faptul că sămănând numai sămânța aleasă, dăm o cantitate mai mică de boabe la unitatea de suprafață, iar boabele mai slabe, încolțite sau sparte se folosesc la hrănirea animalelor.

Ideal ar fi dacă s'ar alege cu mâna bob de bob, pentru a asigura alegerea unei semințe superioare.

Sfânta Cruce

Începând din veacul al 7-lea, biserica creștină sârbează în ziua de 14 Septembrie „Înălțarea Sfintei Cruci“.

Motivul istoric al prăsnuirii este următorul: Regele Chosroe al Perșilor pornind războiul contra Romanilor ocupase la anul 614 Ierusalimul. Ca pradă de războiu luase și crucea pe care a fost răstignit Mântuitorul Hristos. Între alți prizonieri duse și pe patriarhul Zaharias.

La anul 628 împăratul bizantin Heraclius biruise pe Perși. Condiție de pace puse, ca Perșii să înapoieze Sfânta Cruce.

Împăratul Heraclius voise singur s'o așeze la sfântul altar unde a fost. Cu mare pompă o aduse până la porțile Ierusalimului. Împăratul îmbrăcat în haine strălucite, împodobit cu pietre scumpe, ducea el însuși crucea. Deodată simți, că o putere tainică îl reține și n'a mai putut înainta. Patriarhul Zaharias îi spune, împăratului să desbrace haina aceea, fiindcă Mântuitorul era smerit și nu voește prea mare podoabă.

Împăratul îmbracă altă haină și îndată Crucea s'a făcut ușoară încât împăratul a putut-o ridica.

Cu cântări de laudă și preamărire lui Dumnezeu așeză în ziua de 14 Septembrie 629 Sfânta Cruce în biserică, la locul de cinstă unde fusese, spre închinare creștinilor.

Deja, Constantin cel Mare, primul împărat creștin, desființă pedeapsa cu moartea pe cruce, și de atunci crucea nu mai era privită ca semn de dispreț și de ocară, ci ca semn de cinstă și de onoare. Triumful Crucii a fost, când s'a așezat pe ruinele păgânismului ordinea nouă a creștinătății.

Ne bucurăm și astăzi de acel timp al gloriei creștinismului. Biruința credinței este triumful Crucii. Aceasta este pecetea adevărului dumnezeesc al credinței noastre și dovadă despre sfințenia învățăturii bisericii.

Sufletul nostru plutește astăzi pe aripile credinței spre biserică sfintei Cruci din Ierusalim și-și împreună cântările de laudă cu ale mulțimei de credincioși, ce îngenunche înaintea Crucii lui Hristos.

Sfânta cruce e ridicată pe fiecare altar, unde se face liturgie, pe turnul bisericilor, pe vârful dealurilor, la răspântiile străzilor și a drumurilor. În palate și în colibi aflăm Crucea la locul de închinare.

Creștinii poartă crucea de podoabă. Hristos a murit pe cruce. În Hristos este mântuirea. Dacă te scoli dimineața din pat, sau de stai la masă, sau te culci seara, îți faci rugăciunea și semnul Crucii.

Privirea asupra Crucii ne înalță spre Dumnezeu, căci ne arată înțelepciunea, puterea și dreptatea lui.

Protopop lt. col.
Ilie Hociotă

FRATE ARDELENE,

Imprumutul se numește a

REINTREGIRII

Ajută, cu banul tău, să ne facem țara cum a fost!

În practică operațiunea alegerii cu mâna fiind prea costisitoare, recurgem la metodele mecanice, ca ciuruitul, vânturatul, trieratul, trecerea semințelor prin selector.

Nu există gospodărie unde să nu se poate executa alegerea semințelor prin unul din aceste mijloace.

Toate vânturătoarele, trioarele, selectoarele, trebuiesc puse de îndată în funcțiune.

Timpul sămănatului fiind apropiat, să facem această primă operațiune de alegere, urmând ca după aceasta să tratăm semințele împotriva bolilor, așa după cum veți citi într'un număr viitor.

ION HOGEA
Ing. agronom

România întregită

Continuare din pag. 1

Temeiul revendicărilor noastre este etnico-geografic. La apus ca și la răsărit, la miazănoapte ca și la miazăzi. Nu avem nici o tocmeală de făcut, nici o sugestie de primit. De nicăeri.

Ce este locuit de Români, trebuie să fie românesc; ce e locuit de neamuri străine, să rămână neamurilor străine.

Nici nu ne gândim să mișcăm ceva din așezarea Românilor de pe meleagurile acestea.

Nu ne gândim nici să ajungem, după o victorie sângeros obținută, să facem din Noua Românie un stat împiestrițat cu numeroase minorități. Noua Românie trebuie să fie puternică. Și puternică nu poate fi o țară, care ajunge să înglobeze populații eterogene care tind spre idealuri deosebite.

Înglobeze cine vrea populații străine. Dar noi, după cum nu înțelegem să contribuim cu suflete românești pentru constituirea de state-mosaic ale altora, tot așa nu dorim nici să ajungem noi înșine un stat-mosaic de populații străine.

Deaceia, luptele noastre de sânge o singură urmare pot avea pentru noi: trasarea frontierelor noastre geografice exact pe frontierele noastre etnice. Nici mai încolo, nici mai încoace.

Ne vom feri deci să „profităm“ de „binevoitoarele sfaturi“ care ne îmbie să păstrăm, după victorie, pământuri străine. De asemenea „ocazii“ vom lăsa să profite cei ce s'au specializat în această direcție, ca să aștepte, într-o bună zi, cum se plătește ceea ce răpești fără drept și fără glorie.

Noi avem o onoare de păstrat, un pământ și un popor de întregit. Nu luăm nimic fără sacrificiu, iar ceea ce luăm atunci, luăm înapoi dintr'al nostru, nu dintr'al vecinului.

Acestea sunt lozincile noastre, singurile din care trebuie să înflorească mâne, ROMÂNIA ÎNTREGITĂ.

Acum 69 ani

G. Tr. Nr. 72 din 13/25 Sept. 1872.

Înmormântarea eroului român AVRAM IANCU

Națiunea română, care de un timp încoace a pierdut foarte mulți fii bravi și meritați de ai săi, din 11 a lunei curente iară are mai puțin cu unul.

Avrăm Iancu, acest erou al munților apuseni din Transilvania, care la anii 1848/49 în lupta pentru libertatea și independența națională și-a câștigat cel mai onorific și admirabil nume, care prin tactica-i înțeleaptă și eroismul său neasemănat, a făcut să-l admire chiar și străinii inamici seculari a tot ce este român și aparține la eterna rasă latină, zic acest mare bărbat, care și-a sacrificat vieța pentru fericirea națiunii sale mame, nu mai este între cei vii. Marele său spirit a deșertat corpul plin de suferințe la 11 Sept. a.c. pe la orele dimineții în Baia de Criș și a sburat la Creatorul, ca și după moarte să ne fie protector înaintea tronului divin, precum a fost exemplul castității, onoarei și gloria Românilor aci pe pământ, iar mult maltratatul său corp s'a înmormântat în 13 a acestei luni cu pompă și splendoare ne mai pomenită în acest district, deamă de eroul general și mare duce al munților, în a cărui onoare s'au adunat aproape 4000 de Români inteligenți și popor din întreg districtul Zărand și o mulțime de inteligenți din ținutul Abrudului, unde fericitul a pe-trecut cea mai mare parte a vieții lui. Aici se afla și colegul său Simion Balint, protopop în Roșia Abrudului, avocatul Matei Nicola și Andreica din Câmpeni.

Sub pontificarea protopopului din Brad *Nicolae Mihălțeanu* erau îmbrăcați 30 preoți în ornamentele bisericesti. Conductul funebru impozant, însoțit de un șir lung de făclii și două bande muzicale a ajuns la cimitirul din *Cebea*, la gorunul nemuritorului *Ursu Horia*, lângă care martirului națiunii i-a fost menit locul de repaus.

BRASOVUL DE IERI, DE AZI, DE MÂNE...

Liceul „Andrei Șaguna“

ASERVIȚI, IAR NU „INFILTRAȚI“

de A. A. Mureșianu

În marea controversă asupra originii Românilor, ivită la sfârșitul veacului al 18-lea, după apariția cărții „Dacia Transalpină“ a auditorului sau magistratului militar austriac, de origine elvețiană, Francisc Iosif Sulzer, unii dintre învățații străini, precum au fost Pray, Thunmann și Schlözer erau de părere că cel mai puternic argument al vechimii așezărilor românești din Transilvania este tocmai faptul stării lor asuprite prezente. Căci, ziceau ei, „nu este de crezut că Românii să se fi așezat în Transilvania ca să sufere jugul robiei, ci este mult mai probabil că ei, ca locuitori mai vechi ai acestei țări, au fost supuși cu armele și aserviți cu timpul de către cuceritorii maghiari“.

Pe când Thunmann și Schlözer afirmău acestea mai mult pe temeiul judecății lor logice, Pray se va fi convins, ca autor al „Analelor vechi ale Ungariei“, despre acest adevăr, chiar din studiul documentelor vechi ale țării, care pun existența în Transilvania și Ungaria a voevodatelor și cnezatelor românești, în afară de orice îndoială.

Ce s'a întâmplat însă cu aceste voevodate și cnezate și cu numeroasele familii nobile de origine românească din evul mediu, a căror existență a fost recunoscută și de unii din istoricii maghiari?

Pe când cele d'întâi au dispărut în veacurile 14, 15 și 16, fiind înlocuite cu administrația de model apusean a „comitatelor“, nobilii români au fost sau înlăturați din officii, dacă țineau la limba și obiceiurile lor, și aduși astfel la sapă de lemn, sau înstreinați, dacă, primind obiceiurile și religia Ungurilor, s'au aliat prin căsătorii cu nobilimea acestora.

Numai lipsa de informație istorică și de cunoaștere a procesului de aservire progresivă a Românilor au putut face pe istoricul dela 1788 al Ungariei și Transilvaniei, Ludewig Albrecht Gebhardi, să deneghe Românilor orice rol mai însemnat în istoria veche a acestor țări, și pe faimosul susținător al teoriei imigrației târzii a Românilor în Transilvania, din anii 70 ai veacului trecut, Robert Rösler, să nu amintească nici măcar cu un singur cuvânt pe voevozii și cnezii lor de odinioară.

Foarte puțin dintre istoricii străini au reușit să pătrundă în înțelesul tainic al cauzelor asupririi poporului românesc în trecut. Între aceștia a fost și arheologul și istoricul dela universitatea din Praga, Dr. I. L. Pič, care scria la

1888, în lucrarea sa „Despre originea Românilor“, publicată în limba germană, între altele: „Regresul naționalității valahie în secolele XIII și XIV a fost continuu, ba chiar progresiv: din treaptă în treaptă au decăzut Valahii din punct de vedere al situației lor publice, până la șerbie. Imprejurările naționale și sociale s'au dezvoltat în decursul timpului, în defavorul lor“.

Pič a fost ajutat în constatările sale de mai sus și de convingerea că *vechile rămășițe ale nomenclaturii geografice slave ale Transilvaniei n'au putut fi păstrate până astăzi, decât de Românii care au desnaționalizat, încă înainte de apariția primelor documente scrise, și rămășițele populației slave de aici*.

Între istoricii vechi români, care au expus fenomenul arătat mai sus, într'un mod mai documentat și mai apropiat de realitatea istorică, este în primul rând Gheorghe Șincai.

Vorbind despre Iancu Huniadi, „decât carele mai viteaz coroana Ungariei n'au avut sub sine“, și despre pismașii neamului românesc, care „numai într'atâta își bătea capul cum ar putea lua pe Ioan Corvinul dela Români ca să-și înalțe neamurile sale“, Șincai ne spune că, încă de atunci, au început să „scadă“ și să se stingă familiile nobile ungurești, iar în vremea lui aceste familii „într'atâta s'au stins“, încât în Ungaria sunt cele mai multe de origine croată, slovacă sau germană, iar „în Ardeal, între cele mai luminate și mai puternice“, n'au mai rămas, decât „abia două trel“ ungurești, „căci cele mai multe din acestea sunt formate numai din familii „de Români și Secui, prășite între dânsele prin căsătoriile lor cu Românce și Unguroaice. Anume țî-aș putea aci spune, continuă Șincai, toate familiile cele din Ungaria și cele din Ardeal, care nu sunt ci numai se numesc pre sine *Unguri*, dară încunjur peirea care mi s'ar putea întâmpla din spunerea adevărului“ (v. *Cronica Românilor*, Iași, 1853, vol. II. p. 2).

Între „desromâniții“ istoriei Transilvaniei Șincai așează — și nu fără dreptate — atât pe principele Ioan Kemény, autorul faimoaselor legi defăimătoare pentru Români, „Approbatæ et Compliatæ“, cât și pe Gavril Bethlen, pe care Ungurii îl consideră drept cel mai mare și mai strălucit principe al Transilvaniei. Originea românească a familiei Micola-Kemény a fost recunoscută de însuși descendentul ei, istoricul Iosif Kemény, iar despre Grigore

O discuție interesantă

În ultimele patru săptămâni presa ungurească discută cu pasiune problema unirii muncitorimei, a burghezimei și a țărănimiei.

Problema e discutată de Kállay în „Népszava“ Kovács Imre în „Szabad Szó“ cum și de alte publicații și scriitori.

Primul militează pentru unificarea acestor clase sociale, ca națiunea să fie tare în fața oricăror eventualități.

Țăranii chiaburi însă — cei cu 50—100 de hectare — nu sunt bucuroși și nu vreau să audă de crearea acestui front, căci ei, prin felul de trai și cultură, aparțin mai de grabă clasei mijlocii și marelui proprietăți și nu-i interesează cererile țăranilor lipsiți de pământ, care ar dori reforma agrară.

Cu proprietarii înstăriți se poate discuta de o unire, numai când e vorba de alte interese naționale, spune Takács Lószef și se înșală Kállay dacă crede „că o interesează reforma agrară, sau îndepărtarea resturilor societății feudale“. Deci, la această uniune să ia parte numai țăranii fără pământ, căci numai interesele lor și a celor cu puțin pământ cadrează cu cele ale muncitorilor.

La acești doi factori va trebui să se atașeze și funcționăria, căci și ea este la fel de năpăstuită și nu se poate concepe o reclădire a țării pe baze mai sănătoase, fără participarea și acestui factor important.

Libertățile sociale deci se cuvîin muncitorilor, țăranilor și funcționarilor de o potrivă, aceștia fiind chemați să formeze burghezia sănătoasă de mâne.

Din nenorocire însă, spune cel ce pune concluziile ce se desprind din aceste discuții „cei clari văzători și luptători pe acest teren, sunt extrem de puțini“.

Burghezimea de azi e ruptă în două. O parte s'a aliat prin organizațiile sale puternice marii proprietăți și este în opoziție de interese cu proletariatul industrial și agricol.

Problemele pentru crearea unei atmosfere de libertate socială și de revendicări a independenței și libertății țării, se cer rezolvate azi mai mult ca oricând, cu mare grabă.

E ceva putred în Danemarca ?

I. Urcanul

Bethlen, descendent al banilor de Caransebeș și înrudit cu puternica nobilime românească a celor „opt districte valahice“ bănățene, ne spune chiar istoricul ungar Otto Varga că a fost numit „Valah“ de însuși împăratul Ferdinand II. Faptul că Bethlen făcu odată mărturisirea că „strămoșul lui au fost voevozii“, aduce în încurcătură pe biograful său maghiar Gindely, care găsește această părere nejustificată „în situația modestă a averii părinților lui“ neputând admite descendența lui din voevozii români. (Gindely Antal și Acsády Ignác, *Bethlen Gábor és udvara*, Budapesta, 1890).

Afirmația lui Barițiu că „Românii, mai vârtos până în secolul al 17-lea, au contribuit la facerea istoriei Transilvaniei, tocmai atât, dacă nu și mai mult ca toate celelalte națiuni transilvane“, este din ce în ce mai mult verificată de ultimele cercetări istorice.

Importanța cea mare a acestor constatări este însă alta. Dacă Românii ar fi fost numai „niște păstori, infiltrați în Ardeal în veacurile 12—13“, ar fi putut ei să dea acestei țări pe cele mai multe din familiile și figurile ei istorice? De sigur că nu. Istoriografia românească n'a acordat încă destulă atenție acestui fapt, care constituie nu numai unul dintre cele mai puternice, dar poate chiar cel mai puternic argument al vechimii și al autohtoniei Românilor din Transilvania și Ungaria.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei“

Intunerec nu s'a făcut

În regiunea Harcovului, armata sovietică în executarea ordinului lui Stalin a voit să ardă recolta de grâu de pe câteva mii de hectare. Dar, grâul deși destinat prin organizația comunistă să servească pentru comisarii politici, este muncit de țărani. Și țărani, măcar pentru puținul ce le rămâne, s'au opus distrugerii. Au luat, conform tradiției, coasele și furcile și în desnadejde, s'au năpustit asupra armatei care incendia.

Nici nu se putea altfel. Ordinul dela Moscova în sălbăticia lui fără pereche, uitase un mic amănunt: că țărani nu fug, precum fug comisarii politici, ci rămân pe locurile unde s'au născut, oricât de bolșevici ar fi; că, rămânând acolo unde se află, au nevoie să mănânce și că recolta este singura garanție că nu vor muri de foame.

Acest amănunt a scăpat lui Stalin. Și era firesc să fie astfel, fiindcă nesocotirea vieții țărănilor în Uniunea Sovietică a fost un principiu de guvernare. Nimeni, niciodată, nu s'a gândit în Uniunea Sovietică la condițiile de viață ale oamenilor, — și mai puțin încă a țărănilor, refractari regimului.

Deposedați de pământul lor, supuși unui regim de neo-sclavie și teroare, reduși la pumnul de boabe pe care comisarii politici se miluiau să li-l lase, țărani s'au supus teroarei, dar mereu cu gândul că va veni ceasul unei eliberări.

Și ceasul vine.

Dar în acest ceas nu vor să consimtă nici sub teroarea armatei, la o moarte sinistă prin foamete; tocmai acum.

Reacțiunea trebuia să vie, — și a venit.

Poporul rus nu primește să moară de foame; nici chiar sub ordinele lui Stalin care-și face bagajele să plece mai departe. În lupta surdă și acerbă pe care țărani rus a dus-o timp de 24 de ani cu comunismul, a putut să suporte jugul, dar în cele din urmă a învins.

Stalin nu s'a gândit nici un moment că executarea sinistrului ordin pe care l-a dat, înseamnă condamnarea la moarte prin foamete a milioane de țărani ruși. Nici n'a vroit să se gândească. A și dorit această distrugere, pe care o urmărea ca un suprem ideal comunist. Țărănimea era frâna teribilă a comunismului.

Și Stalin a dat ordin să se facă intunerec.

Dar, intunerec nu s'a făcut...

A rezistat ceace rezistă în toate națiunile: țărănimea.

Moscova, care umbla peste mări și țări ca să creieze Germaniei două fronturi, ca și cum fronturile s'ar creia ca satele lui Potemkin, are acum la ea acasă două fronturi: unul contra Germaniei și altul contra țărănilor care rezistă la distrugeri.

D. Chirică

Camuflarea

Se repetă ordinul dat prin publicația din gazete și prin ordonanța M.U. că nimeni nu poate să aprindă lumina în casă, fabrică, instituție de Stat sau particulară, etc., până mai întâi nu camuflază perfect ferestrele cu hârtie neagră, perdele negre, sau obloane.

Dacă Municipiul Brașov nu a fost găsit de avioanele inamice, aceasta se datorește poziției geografice a orașului și mai ales cumințeniei populației, care a știut din convingere, ca să camufleze toate luminile.

Orașele industriale și nodurile de comunicații sunt totdeauna — în războiu — obiective principale pentru aviația inamică.

Dela un timp încoace, sunt unii neînțelegători, care cu intenție lasă lumina aprinsă în locuință și deschid ferestrele, sau unii din neglijență aprind lumina, fără să camufleze ferestrele și să închidă ușile.

Se atrage atențiunea că Zona A-părării Antiaeriene, cu toată bunăvoința ce are pentru populație, nu mai poate tolera și este obligată ca să arestere imediat pe infractori și să le încheie acte de dare în judecată la Curtea Marțială.

Se atrage atențiunea vehiculilor că nu pot circula cu farurile necamuflante, iar ferăstruica lăsată pentru lumină trebuie să aibă celefan albastru.

Faza mare la faruri nu este voie, sub nici un motiv, ca să se întrebuițeze.

Oricare cetățean să ia numărul și inițiativele mașinei contraveniente și să raporteze Zonei.

Serviciul Sanitar și de Ocrotire al Municipiului Brașov

No. 53 din 10 Sept. 1941

Publicațiune

Cu începere din săptămâna viitoare se vor executa și în anul acesta vaccinările mixte antiscarlatinoase și antidifterice și anume la copiii născuți în anul 1938.

Este vorba de aceleași vaccinări, care s'au făcut și în anii trecuți în orașul nostru, cu un rezultat foarte bun și fără nici o urmare rea asupra copiilor vaccinați.

Avându-se în vedere, că aceste două boli mai bântuie și în prezent în orașul și județul nostru, avându-se în vedere, că aceste vaccinări sunt de alt-cum legal obligatorii, mai departe, că

copiii nevaccinați nu pot fi înscriși în școală, se atrage atențiunea și pe această cale, că părinții sunt obligați, să aducă pe toți copiii, născuți în anul 1938 la locul și în timpul indicat în întinerariul de mai jos, pentru a fi vaccinați, aceasta cu atât mai mult, întrucât sustragerea dela vaccinare va fi sancționată.

Vaccinările se execută din partea d-lor medici de circ. versați în aceste operațiuni și numai cu ser bun și absolut inofensiv, observându-se cu strictețe toate măsurile de o asepsie ireproșabilă.

INTINERARUL

Circ. I. Cetate. Dr. Vintilă Ioan medic de circ. vaccinează la Ambulatorul Policlinic în str. Hirscher Nr. 1 în zilele de 20 Sept. 11 Oct. și 25 Oct. 1941, fiecare dată dela orele 15—16.

Circ. II. Blumăna. Dr. Vintilă Ioan medic de circ. vaccinează în școala primară confesională ev. luth. maghiară din str. Chișinău fosta str. Francisc Türkösi în zilele de 17 Sept. 8 Oct. și 22 Oct. fiecare dată la orele 15—16.

Circ. III. Blumăna și Brașov-Vechiu. Dr. Lupu Ioan medic de circ. vaccinează în școala primară din str. Mircea Vodă în zilele de 20 Sept. 11 Oct. și 25 Oct. 1941 între orele 8—10.

Circ. IV. Brașov-Vechiu. Dr. Valer Stinghe medic de circ. vaccinează în școala evanghelică din str. Lungă (Sf. Martin) Nr. 63 în zilele de 15 Sept. 6 Oct. și 20 Oct. 1941, între orele 14—15.

Stupini și fabrica de zahăr Bod, în zilele de 16 Sept. 7 Oct. și 21 Oct. 1941 în Stupini la școală la orele 14, în fabrica Bod la orele 15, la infirmeria fabricii.

Circ. V. Scheiu. Dr. Lupu Ioan medic de circ. vaccinează în școala de copii mici Sf. Nicolae în Piața Unirii în zilele de 19 Sept. 10 Oct. și 24 Oct. 1941 la orele 8—10 a. m.

Circ. VI. Dârste. Dr. Dumitrescu-Pârnu medic de circ. vaccinează în Dârste la Dispensarul Casei de Asigurări în zilele de 17 Sept. 8 Oct. și 22 Oct. la orele 9—11.

Circ. VII. Dr. Neguș George medic de circ. circ. Fabricelor, vaccinează în zilele de 18 Sept. 9 Oct. și 23 Oct. 1941 la orele 15—16 în Căminul de ucenici din Calea Bucureștilor.

Medic primar al municipiului
Dr. Ulpui Ștefan

Se cantă un ucenic (ă) pentru Farmacia „Crucea de Aur” Str. General Moșoiu 20 A.

În veci îndurerății: Elena și Prof. Dragoș Navrea cu fiica lor Ileana, Ersilia și Dumitru Mucenica, Irina Luța Navrea, văd. Maria A. Ciortea, Marioara și Ing. Aurel Pop, precum și familiile Ing. Corneliu Comanescu, văd. Maria și Maior Vintilă Navrea, Ing. Marin Ciortea, Tudor Ciortea, Prof. Dr. Nicolae Popp, Insp. școlar Dumitru Marcea, Dorica și Ing. H. Wallner, Didina Nicolau și Valeria Moreoanu aduc la cunoștința rudelor și prietenilor încetarea din viață a prea scumpei și vrednicei lor mame, soacre, surori, cumnate, verișoare, cuscre, bunici și străbunici

Elvira Navrea n. Pop

în etate de 73 ani

Sufletul ei bun și blând s'a stins în dimineața zilei de 12 Septembrie 1941.

Rămășițele pământești se vor înhuma în cimitirul Bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu, Duminecă, 14 Septembrie orele 16.

Cortegiul va porni dela domiciliul defunctei, Str. Prundului Nr. 4.

Primăria Municipiului Brașov

No. 22.340 1941

Secr. General.

A P E L

Cetățeni ai Brașovului subscrieți la împrumutul reîntregirii, căci

„CINE DĂ, LUI ÎȘI DĂ”.

Nici odată nu s'a potrivit mai bine ca în împrejurările de față și în cazul împrumutului reîntregirii, adevărul cărilor sfinte: cine dă lui își dă.

Intr'adevăr, nu numai creștinește și românește, dar și gospodărește, cine-și desleagă băierile pungii și dă prisosul său visteriei Statului pentru nevoile reîntregirii hotarelor neamului românesc își dă șieși; pentru că cine ajută țara în împrejurările istorice de astăzi ajută pe sine, întărindu-și avutul său, banul său, asigurându-și viitorul său și al urmașilor săi.

Plasamentul banului economisit în titluri ale împrumutului reîntregirii este cel mai sigur și cel mai chivernisit.

Dacă acest împrumut reușește — și nu se va putea să nu reușească; — banul țării, banul fiecăruia dintre noi, va fi întărit, asigurat, iar țara va putea trece cu față curată peste greutatea momentului, pășind cu hotărâre pe drumul refacerii și al consolidării.

Când ostașii țării își dau viața cu atâta seninătate pentru reîntregirea gliei strămoșești, noi, cei din spatele frontului, să ne dăm fără precupețire obolul nostru pentru același ideal scump nouă tuturor: redobândirea drepturilor sfinte, pentru a căror înfăptuire au trudit și moșii și strămoșii noștri.

Convins, că Brașovul tradițiilor românești și germano-săsești; Brașovul care a premers cu pildă bună în toate timpurile; Brașovul economic, a cărui viață comercială și industrială se împletește în cursul vremurilor în cnipl admirabil cu însuși trecutul gospodăresc al țărilor românești, va fi pătruns de importanța ceasului de față; mulțumesc dinainte Brașovenilor pentru patriotismul ce sunt sigur, că-l vor dovedi și de astă dată subscriind cu toții și cât mai mult la împrumutul reîntregirii.

Brașov, în 6 Sept. 1941.

Primar:

Dr. N. G. V. Gologan.

Secretar general:
Dr. Virgil Voicu.

ROMÂNIA

Județul Brașov. Plasa: Centrală
PRIMĂRIA COMUNEI PREJMER

No. 3238/1941.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că, în ziua de 18 Septembrie 1941, orele 10 a. m. se va ținea licitație publică cu oferte închise, în localul primăriei Prejmer, pentru darea în întreprindere a demolării celor două clădiri, moara de sub No. 699 și a fostei locuințe a morarului.

Valoarea lucrării după deviz este de 83.903.

Garanția provizorie este de 5% din valoarea lucrării.

Caietul de sarcini și condițiunile de licitație se pot vedea la primărie în orele de birou.

În cazul când prima licitație nu ar da rezultat, a doua licitație se va ținea în același loc în ziua de 29 Septembrie 1941, la aceeași oră.

Prejmer, la 6 Sept. 1941.

Primar, Ioan Batschi

Notar, Aurel Dogariu

ROMÂNIA

Județul Brașov. Plasa: Centrală
PRIMĂRIA COMUNEI PREJMER

No. 3538/1941

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că, primăria comunei Prejmer ține în ziua de 22 Septembrie 1941 ora 11 a. m. licitație publică cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a unei băi populare.

Valoarea lucrării după deviz este de Lei 766.550.

Licitația se va ținea în conf. cu art. 88—110 din L. C. și P.

Concurenții vor depune odată cu oferta în plic separat, garanția de 5% în numerar sau efecte de stat.

Ofertele se vor face în conformitate cu devizul și caietul de sarcini, ce se poate vedea în orele de birou la primărie.

În caz când licitația nu va avea un rezultat favorabil, a doua licitație se va ținea în același loc în ziua de 2 Octomvrie 1941.

Prejmer, la 6 Sept. 1941.

Primar, Ioan Batschi

Notar, Aurel Dogariu

CRONICA RAZBOIULUI

Am fost și vom fi în această parte a Europei pavază încercărilor dușmane

Drepturile poporului românesc și importanța lui geopolitică și etnică, este recunoscută ca un factor de prim ordin pentru Sud-Estul Europei. Acest adevăr istoric, necotit ieri în vâltoarea urei și a trufiei, își croește tot mai larg drumul spre culmile idealului pentru a cărui realizare aducem noi jertfe. „Contestațiile“ luate în seamă anul trecut — după care a urmat ciuntirea hotarelor — se întorc astăzi ca o crudă răzbunare a istoriei.

S'a trezit în rândurile opiniei publice civilizate de pretutindeni acea revoltă a omului care a comis sau a ajutat să se comită un fapt de o monstruoasă fără pereche. Și niciodată lupta pentru restabilirea adevărului nu este dusă mai cu sete, decât atunci când greutatea păcatului apasă sufletul, iar ecoul pătimirilor răsună în minte ca un blestem ce vine din străfunduri de vremi.

De două mii de ani trăim între Tisa și Nistru și nici o piatră de hotar n'a fost mai puternică decât sufletul neamului nostru pe care nu l-a despărțit sau înstrăinat vreun hotar vremelnic. Fie înainte, dar mai cu seamă după năvălirile barbare, vatra românească a fost împărțită și pustiită, dar niciodată dogoarea ei n'a putut fi stinsă. Spre căldura vetrei străbune s'au îndreptat toate nădejdi de bine ale neamului. Acesta este secretul coeziunii noastre și numai noi îl înțelegem, căci numai noi simțim căldura gleei sub care dorm purtătorii idealurilor noastre sfinte.

Și dacă două mii de ani, în cuprinsul geografic dintre Tisa și Nistru, Românii au reprezentat o puternică unitate de credință și de gândire, dacă nimic nu a dărâmat templul nădejilor noastre, dacă suntem în istorie cel mai încercat popor asupra căruia s'au aruncat valuri mari de sălbatecă prigoană, dacă rezistența au trecut a sărâmat puterea diabolică a celor ce ne cereau „graiul“ și „credința“ străbună, astăzi, când suntem porniți din nou la luptă, nimic nu ne va opri în vijelioasa noastră acțiune pentru a nimici pentru totdeauna pericolul ființei noastre etnice. Hrăpitorii pământului nostru sfânt trebuie alungați dincolo de marginile lui românești. Se cade ca tuturor celor care au jinduit după frumusețea și bogăția lui... „să le dăm pământ pentru mormânt“.

Noi considerăm sensul recentelor manifestări internaționale de simpatie pentru țara și poporul nostru, interpretate ca o recunoaștere a rostului pe care l'am avut și ca o indicație a rolului pe care îl vom avea și de acum înainte în această parte a Europei, și ne legăm în fața lui Dumnezeu ca, după îndeplinirea idealului pentru care luptăm astăzi, să fim aceeași pavază încercărilor dușmane.

Politica Angliei în Iran

Anglia a început în Iran o politică de răzbunare. Englezii au arestat pe subșeful statului major al armatei Iranului și pe comandantul forțelor aeriene ale Irakului, care se refugiase în Iran.

Amândoi au fost trimiși în fața tribunalului militar din Bagdad, ceea ce înseamnă cu siguranță condamnarea lor la moarte.

In fața unor noi evenimente militare în Est

După cum anunță cercurile militare germane din capitala Reichului, sunt a se aștepta atât la Petersburg cât și în alte sectoare ale frontului de Est, noi evenimente foarte însemnate. Dacă în ultimele zile comunicatele germane, au fost rezervate, apoi acest lucru își are explicația sa în faptul de a nu furniza comandamentului sovietic, puncte de reper.

Față de afirmațiile britanice, despre o ofensivă de despresurare sovietică la Smolensk și la Gomel, cercurile militare germane, declară că într'adevăr Smolensk-ul se găsește situat la 70 km. îndărătul frontului german, iar Gomelul încă și mai departe. Au fost de fapt mai multe atacuri executate de trupele sovietice în sectoarele fronturilor, de parte în spre Est, de aceste orașe, azi însă, aceste acțiuni, au cedat extraordinar de mult.

Operațiunile germane nu au fost cătuși de puțin stingherite prin aceasta, ci din potrivă au câștigat tocmai în aceste sectoare și mai mult teren.

Acestor nădejdi, anglo-saxonii, și acum și sovieticii, le-au mai adăugat ultima nădejde și anume aceea a „generalului iarnă“, care a fost în totdeauna cel mai bun aliat al Rușilor. Față de acestea, se declară la Berlin, că încă înainte de căderea iernii, se prevăd puternice mișcări în Est, căror armatele sovietice în situația de astăzi nu par de loc a le face față.

Extraordinar de însemnate hotărâri împotriva armatelor sovietice vor fi înfăptuite încă înainte de căderea iernii. Deja săptămânile viitoare vor arăta cine a fost biruitorul și cel mai dârș pe frontul de Est.

La aceasta nu vor contribui cu nimic să schimbe cu ceva nici Britanicii

La Teheran a fost proclamată starea de asediu.

Generalul Ahoad Admadi, care deține cel mai înalt grad în armata iraniană, a fost numit guvernator militar al Capitalei.

Pe de altă parte, se desminte că familia regală ar fi plecat la Ispahan.

și nici Americanii cu ajutorul lor, dacă bine înțeles acest ajutor ar fi să fie practic. Dealtfel și problema din timpul iernii pentru operațiunile militare germane este altfel judecată de cercurile militare ale Reichului decât în Anglia, în America și în Uniunea Sovietică.

Cu acest prilej, se amintește că trupele germane au petrecut 4 ierni pe frontul de Est în războiul mondial și s'au dat și bătălii de iarnă ca aceea din Curlanda.

Iarna în Uniunea Sovietică este altfel decât în Europa Centrală; temperatura însă în spațiul dintre Petersburg și Moscova scade în miezul zilei abia la începutul lui Noemvrie la 0 grade, iar în regiunea dintre Kiev și Don, abia la sfârșitul lui Noemvrie. Gerul și zăpada căzută nu pot stăvilii operațiunile germane, ci dimpotrivă, de cele mai multe ori, contribuie la facilitarea conducerii războiului, fiindcă teritoriul devine mult mai accesibil.

Înainte de mijlocul lui Noemvrie, e puțin probabilă căderea unui strat subțire de zăpadă și abia la început, până la mijlocul lui Decemvrie, se poate sconta pe un strat mai gros de zăpadă. Așadar, „generalul iarnă“ nu poate fi considerat nicicum ca aliat al inamicului împotriva operațiilor militare germane. Și acest fapt cu atât mai puțin, cu cât trebuie să se sconteze faptul că fazele decisive militare se vor realiza încă înainte de venirea iernii. De asemenea, indicațiile date și reliefate din expediția lui Napoleon, sunt absolut ineficiente, deoarece Napoleon n'a îngrijit îndeajuns și nu s'a preocupat de legăturile cu spatele frontului. În situațiile epocii actuale, condițiile sunt în mod esențial, diferite de acelea de pe vremea lui Napoleon.

Bombardarea flotei bolșevice din Marea Neagră

Din izvor militar, agenția D. N. B. află că în cursul ultimelor zile, avioane de luptă germane au bombardat în mai multe rânduri o bază de submarine sovietice din Marea Neagră, lovind în mod serios unitățile care se aflau adunate acolo.

Asupra acestor acțiuni, comandantul unei escadrile de avioane de luptă germane dă următoarele amănunte: „După ce am scufundat un vapor sovietic de 10.000 tone, care fugise de la Odesa, ne-am îndreptat din nou, la 9 Septemvrie, către această bază de submarine și de vase de transport sovietice fugare. Suntem favorizați de soartă, căci 20—25 vase de transport sunt legate cu parâme de cheiuri sau ancorate în rada portului.

Dela primul meu picaj am atins cu o serie de bombe ce le-am aruncat,

Alte obiecte militare bombardate

Din izvor autorizat se anunță că la 10 Septemvrie avioane germane au dat în picaj în sectorul central al frontului oriental, întinse și violente atacuri împotriva obiectivelor militare.

Numeroase bombe au fost aruncate asupra concentrărilor de trupe,

Orașul Petersburg în flacări

Avioane germane de luptă au atacat din nou la 10 Septemvrie și în noaptea de 10 spre 11 Septemvrie orașul Petersburg, care este încercuit din toate

un vapor de 4.000 tone, care s'a aplecat într'o parte, scufundându-se încet.

O altă serie de bombe explozivează în mijlocul a trei submarine ancorate unul lângă altul. Aceste submarine sunt literalmente sfâșiate și dispar în valuri. În același timp, un grup de avioane alăturat își aruncă bombele asupra unui vas de transport de 15.000 tone, scufundând un vas aprovizionator de submarine.

Pe malul Nord-Vest al portului, vasele rezervoare de petrol care conțineau carburantul necesar submarinelor ce staționau în bază, sunt incendiate și ele. La plecare am constatat că vasul petrolifer de 3.000 tone, atacat în ajun și care era destinat să aprovizioneze submarinele, se scufundase complet. Suprafața apei este acoperită cu un strat gros de ulei“.

incendiindu-se sau distrugându-se instalațiile, construcțiunile și rampele de încărcare ale mai multor gări.

În afară de aceasta, avioane germane au atacat cu succes în picaj poziții de artilerie și concentrări de care sovietice.

partile de trupele germane. Au izbucnit numeroase incendii mari și mici, care au putut fi văzute foarte bine de trupele germane care încercuesc orașul.

Noui provocări...

Declarația d-lui Hull că cetățenii americani pot să călătorească pe vase aparținând statelor beligerante înseamnă că d. Roosevelt speră, că în urma torpilării vapoarelor britanice pe bordul cărora s'ar afla cetățenii americani, să poată crea noi incidente, pe care să le exploateze apoi prin desfășurarea obișnuitei propagande războinice. Cercurile germane iau notă de această măsură a d-lui Roosevelt și e dela sine înțeles că întreaga răspundere pentru pagubele materiale și de orice altă natură suferite de cetățenii americani cad exclusiv în sarcina d-lui Roosevelt.

Se știe de altminteri că guvernul german a anunțat din timp că oricine va pătrunde într'un mod oarecare în zona de războiu va avea să tragă consecințele acestui procedeu.

Desmînțirea d-lui Hull că nu se proiectează nici o declarație comună japoano-americană n'a produs surprindere aci, căci după cum se prezintă actualmente situația, o astfel de declarație nici nu era așteptată. Japonia și-a precizat punctul de vedere față de toate problemele privind Extremul Orient, iar atitudinea Statelor Unite față de constatările și revendicările Japoniei a fost de așa natură, în cât n'ar mai exista nici o posibilitate ca aceste două state să poată face vreo declarație comună.

Orientul apropiat este din nou pe primul plan al preocupărilor cercurilor germane.

Noul guvern iranian a cedat presiunii anglo-bolșevice acceptând expulzarea cetățenilor germani precum și celelalte cereri ale celor două state agresoare. E în afară de orice îndoială că actualul guvern iranian este cu totul la dispoziția anglo-sovieticilor.

Situația pe frontul de Răsărit

În sectorul extrem de Nord, operațiunile trupelor germano-finlandeze pentru cucerirea portului Murmansk, de pe coasta Oceanului Inghețat, au reînceput cu forțe mai numeroase. În legătură cu aceste operațiuni, se desvoltă acțiunea coloanei finlandeze dela Sud, în direcția Kandalaska, port situat în fundul golului Mării Albe, cu același nume.

Odată Kandalaska ocupată de finlandezi și linia ferată tăiată de ei în acest punct, trupele sovietice din regiunea Murmansk și din peninsula Kola, locuite de populațiuni lapone și fineze, vor fi izolate de grupul forțelor sovietice ce operează în Carelia. După cum și acest grup de forțe sovietice este amenințat să fie în curând separat de celălalt grup dela Sudul râului Swir, deoarece trupele finlandeze care au trecut acest râu zilele trecute, continuă să înainteze spre malul oriental al lacului Onega, în direcțiile Vosnesenje-Petrosawodsk. Ținând seama și de forțele importante sovietice încercuite în zona Petersburgului de către trupele germane, armata de Nord a mareșalului Voroișilov va fi dezagregată și bătută în grupuri separate.

Pierderea portului Murmansk — singura ieșire permanentă a U. R. S. S. la Oceanul Inghețat — și a liniei ferate ce trece prin Carelia și regiunea Murmansk, care are o mare valoare strategică și economică, va tăia sovietelor comunicația principală cu Extremul-Nord.

La Odesa, rezistența trupelor sovietice încercuite pare să cedeze. Armatele românești au săvârșit acte de un eroism impresionant.

Mardare Mateescu

Redactor responsabil
ION BOZDOG